

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 30298 / 2026

Onderwerp: Jaarstukken 2025 en (ontwerp)begroting 2027 GGD Hart voor Brabant (HvB)

Auteur	:	
Team	:	Sociaal beleid
E-mail	:	@gemeentemaashorst.nl
Port.	:	R. Sour-van de Ven

Effect op de begroting

☒ Ja ☐ Nee

Onderwerp

Jaarstukken 2025 en (ontwerp)begroting 2027 GGD Hart voor Brabant (HvB)

Voorstel

1. De volgende zienswijze naar voren te brengen op de (ontwerp)begroting 2027 GGD HvB:
 - a. In onze zienswijze op de kadernota 2027 hebben we verzocht om uit te gaan van de kosten die de GGD maakt om een regeling uit te voeren in plaats van uit te gaan van de bedragen die worden toegevoegd aan het gemeentefonds. In reactie op onze zienswijze heeft de GGD aangegeven dat gemeentelijke lijkschouw op zichzelf verlieslatend is en dat de GGD de extra middelen voor gemeentelijke lijkschouw nodig heeft om de uitbreiding van de wettelijke taken te bekostigen. De GGD heeft in de begroting 2027 niet aangegeven of de GGD heeft uitgerekend wat het hun kost en of de 0,18 cent teveel, toereikend of ontoereikend is. We verzoeken de GGD om hier blijvend aandacht voor te hebben en transparant aan te geven of de kosten zijn berekend.
 - b. Het wetsvoorstel voor de modernisering van de wet op de lijkbezorging is nog niet vastgesteld en kent op dit moment verdere vertraging. Hierdoor bestaat er nog geen definitieve duidelijkheid over de aard en omvang van de taakuitbreiding, noch over structurele financiële compensatie via het gemeentefonds. Het vooruitlopen op structurele verplichtingen zonder vastgestelde wettelijke grondslag en zonder zekerheid over volledige financiële compensatie achten wij onwenselijk. Wij verzoeken de GGD om eventuele nieuwe of gewijzigde taken die voortvloeien uit de modernisering van de Wet op de lijkbezorging pas financieel te vertalen in de begroting op het moment dat hierover definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden en de bijbehorende middelen structureel beschikbaar zijn gesteld. Tot dat moment dienen deze lasten niet ten laste te komen van de bestaande middelen van de gemeenschappelijke regeling.
2. Het financieel effect te verwerken in de begroting 2027 van de gemeente Maashorst.

Inleiding

De GGD HvB is de gemeenschappelijke regeling (GR) van 19 gemeenten waarin taken op het gebied van volksgezondheid en jeugdzorg zijn belegd met als wettelijke basis de Wet Publieke Gezondheid (Wpg). De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle burgers, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd.

Nu worden de jaarstukken 2025 en de begroting 2027 aan u voorgelegd. Met het jaarverslag 2025 verantwoordt de GGD de uitvoering van het programma Publieke gezondheid: de realisatie van beleid, prestaties, financiën en bedrijfsvoering. De conceptbeleidsbegroting 2027 vormt een nadere uitwerking van de kaderbrief 2027 die op 25 maart 2026 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

De raad kan een zienswijze geven op de begroting 2027.

De raad heeft bij de kaderbrief 2027 verzocht dat de GGD in de begroting 2027:

1. Een uitsplitsing maakt tussen de indexering en de reiskostenregeling, en een plan te presenteren voor kostenbeheersing van de reiskosten;
2. De gevolgen van Samen Sterker voor 2027 te expliciteren;
3. Duidelijk te maken welk deel van de wet op de lijkbezorging aan de gemeentelijke bijdrage basispakket 2027 wordt toegevoegd;
4. Te berekenen welke kosten ze maken om een regeling uit te voeren in plaats van te kijken naar welk bedrag er aan het Gemeentefonds wordt toegevoegd;
5. De inzet op maatschappelijk thema's concreter te maken en inzichtelijk te maken welke resultaten zijn bereikt.

De belangrijkste wijziging ten opzichte van de kadernota 2027 is dat de indexering lager is uitgevallen waardoor de inwonerbijdrage lager is dan verwacht. In de kadernota 2027 werd nog uitgegaan van een indexering van 2,99 %, in de begroting 2027 wordt uitgegaan van een indexering van 2,68 %.

Beoogd effect

De Raad in staat stellen haar rol binnen een Gemeenschappelijke Regeling te vervullen om een zienswijze naar voren te brengen op de begroting 2027.

Argumenten

1.1 De begroting 2027 is een uitwerking van de ambities uit de beleidsvisie 2027-2030.

In de begroting 2027 geeft de GGD aan wat zij in de publieke gezondheid wil bereiken en wat ze daarvoor gaat doen. De concept beleidsbegroting 2027 loopt vooruit op het beleidsplan 2027-2030, dat in het najaar 2026 zal worden voorgelegd ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur. De GGD wil zich in 2027 naast de bestaande dienstverlening extra gaan focussen op drie samenhangende thema's, namelijk: kansrijk opgroeien, gezonde leefomgeving en mentale veerkracht. De in de begroting 2027 genoemde ambities passen binnen het doel van de Gemeenschappelijke Regeling en sluiten aan bij de nieuwe landelijke gezondheidsnota en bestaand beleid van Maashorst.

1.2 De GGD heeft gereageerd op de eerder door ons ingediende zienswijze op de kadernota 2027. Onze raad heeft een zienswijze gegeven op de kaderbrief 2027. De GGD heeft onze zienswijze als volgt verwerkt:

- Het uitsplitsen van de financiële gevolgen van de indexering en van de CAO stijging reiskosten is verwerkt in de begroting 2027. In de begroting 2027 is geen plan voor kostenbeheersing gepresenteerd. De GGD heeft in reactie op onze vraag voor kostenbeheersing in de zienswijze aangegeven dat een werkgroep bezig is met het ontwikkelen van een regeling met duurzame alternatieven voor woon-werk en dienstreizen.
- De GGD geeft in haar begeleidende brief bij de begroting 2027 aan dat het traject Samen Sterker nog geen financiële of beleidsmatige gevolgen heeft in 2027. De besluitvorming staat gepland voor medio 2027 en de implementatie volgt in 2028.
- In de begroting 2027 is duidelijk gemaakt dat de kosten voor euthanasieverklaringen per factuur blijven gaan en geen onderdeel zijn van de gemeentelijke bijdrage basispakket per inwoner. De overige werkzaamheden (o.a. lijkschouw bij niet-natuurlijk overlijden) zijn wel altijd onderdeel van de gemeentelijke bijdrage basispakket per inwoner. De hogere bijdrage is voor de middelen die worden toegevoegd aan het gemeentefonds als gevolg van de wetsaanpassing.
- In reactie op onze zienswijze heeft de GGD aangegeven dat gemeentelijke lijkschouw op zichzelf verlieslatend is, maar gecompenseerd wordt door de taken voor medische arrestantenzorg en forensische medische expertise. De extra middelen voor gemeentelijke lijkschouw heeft de GGD nodig om de uitbreiding van de wettelijke taken te bekostigen. De GGD heeft niet aangegeven of de 0,18 cent teveel of (on)voldoende is.
- In het Algemeen Bestuur van maart 2026 heeft de GGD gereageerd op het concreter maken van hun inzet en het inzichtelijker maken van de behaalde resultaten door het organiseren van een presentatie voor de raad over de lokale inzet van de GGD.

1.3 De gemeentelijke bijdrage is vastgesteld volgens de afgesproken methodiek en is in lijn met de verwachtingen.

De gemeentelijke bijdrage voor het basispakket van de GGD zal in 2027 € 47,96 per inwoner bedragen, inclusief een indexering van € 1,23 ten opzichte van 2026. De jaarlijkse indexering is gebaseerd op de Tilburgse systematiek. De indexering is lager dan geraamd in de Kadernota 2027 (2,68% in de begroting, 2,99% in de kadernota) door aangepaste loon- en prijsontwikkelingen.

Voor uitbreiding van taken van de GGD als gevolg van de modernisering van de Wet op de lijkbezorging wordt € 0,18 toegevoegd aan de inwonerbijdrage waarvoor de gemeente wordt gecompenseerd door het Rijk. Daarnaast is er € 0,54 toegevoegd voor de verplichte reiskostenregeling woon- en werkverkeer per 1 januari 2026 als gevolg van cao-afspraken. Hiervoor wordt de gemeente niet gecompenseerd.

1.4 Informatie SPUK-regelingen biedt nog onvoldoende duidelijkheid om financiële impact goed te kunnen inschatten.

In de begroting zijn dezelfde PM-posten opgenomen als in de kaderbrief 2027, waarbij de eerste PM-post ook hier is gesplitst in twee afzonderlijke regels. Deze eerste twee PM-posten hebben betrekking op mogelijke aanpassingen van het rijksvaccinatieprogramma. Voor wijzigingen in het rijksvaccinatieprogramma ontvangt de gemeente compensatie via het gemeentefonds. Eventuele budgettaire effecten van deze aanpassingen zijn daarmee naar verwachting neutraal voor de gemeentelijke begroting. De overige PM-post heeft betrekking op de mogelijke overheveling van de SPUK-regeling naar gemeenten. In het hoofdlijnenakkoord van 2025 werd uitgegaan van overheveling van SPUK-regelingen naar het gemeentefonds, gepaard gaande met een korting van 10%. Het huidige regeerakkoord is hierover minder expliciet en geeft nog onvoldoende duidelijkheid over de daadwerkelijke financiële impact. Omdat de consequenties op dit moment nog niet volledig zijn te overzien, is deze post eveneens als PM opgenomen. We gaan ervan uit dat deze kosten niet hoger worden dan de rijksbijdrage die gemeenten hiervoor ontvangen.

Kantttekeningen

1.1 De GGD sorteert in de begroting 2027 al voor op het nieuwe beleidsplan 2027-2030.

De conceptbegroting loopt vooruit op het beleidsplan 2027-2030 dat nog moet worden vastgesteld, maar dat wel gedeeltelijk dezelfde periode betreft. De reden dat het beleidsplan nog niet is vastgesteld is dat er nog ruimte is geboden aan gemeenten voor inspraak. Omdat we nog input kunnen leveren voor het beleidsplan 2027-2030 en de kaders die in de begroting 2027 worden geschetst voor het nieuwe beleidsplan in lijn zijn met de landelijke gezondheidsnota en ons lokale beleid, zien we dit niet als obstakel.

1.2 De modernisering van de wet op de lijkbezorging is nog niet vastgesteld.

Op dit moment bestaat er nog geen definitieve duidelijkheid over de beschikbaarheid van structurele middelen vanaf 2027 voor de modernisering van de Wet op de lijkbezorging. Het wetsvoorstel heeft vertraging opgelopen en is nog niet voorgelegd aan de Raad van State en verdere parlementaire afhandeling moet nog plaatsvinden. Hierdoor zijn de taakinhoud en financiële consequenties voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nog niet definitief bepaald. Vooruitlopen op mogelijke, maar nog niet vastgestelde financiering is daarom een risico. De juridische grondslag voor structurele lastenverzwaring bij gemeenten ontbreekt en het is onwenselijk om vooruit te lopen op onzekere wetgeving en onzekere compensatie via het gemeentefonds. Nieuwe taken mogen pas leiden tot lasten voor gemeenten als daar een deugdelijke wettelijke basis en financiële dekking tegenover staat.

1.3 De GGD licht niet toe of kosten zijn doorgerekend.

In onze zienswijze op de kadernota hebben we de GGD gevraagd om uit te gaan van de kosten die ze maken voor de Wet op de lijkbezorging en het rijksvaccinatieprogramma. In reactie op onze zienswijze heeft de GGD aangegeven voor de Wet op de lijkbezorging het maximale bedrag dat het aan gemeentefonds wordt toegevoegd nodig te hebben, maar in de begroting 2027 deelt de GGD geen berekening van de kosten die ze gaan maken. Hierdoor bestaat onvoldoende inzicht in de vraag of het aan het gemeentefonds toegevoegde bedrag van 0,18 cent per inwoner ontoereikend, toereikend of juist ruim voldoende is.

2.1 Er is geen dekking beschikbaar binnen de bestaande budgetten voor een hogere gemeentelijke bijdrage.

Indien het Algemeen Bestuur instemt met de begroting van de GGD, dient de gemeente Maashorst de hogere gemeentelijke bijdrage te betalen. Binnen de bestaande budgetten in taakveld 7.1 is geen dekking voor een hogere gemeentelijke bijdrage aan de GGD. De stijging gaat daarom ten laste van het gemeentelijke begrotingssaldo.

Financiën

De gemeentelijke bijdrage wordt betaald vanuit het budget voor basistaken GGD. In 2026 bedraagt dit budget € 2.745.325. De totale kosten worden volgens de voorliggende begroting van de GGD begroot op € 2.880.478 voor 2027, een stijging van € 135.153 ten opzichte van het voorgaande jaar.

De inwonersbijdrage is als volgt opgebouwd:

Gemeentelijke bijdrage basispakket 2026 per inwoner	€ 46,01
Indexering 2027 (2,68%)	€ 1,23
Toevoeging modernisering Wet op lijkbezorging	€ 0,18
Reiskostenregeling medewerkers GGD	€ 0,54
Gemeentelijke bijdrage basispakket 2027 per inwoner	€ 47,96

Overzicht mutaties:

Aantal inwoners

De gemeentelijke bijdrage 2027 wordt vastgesteld op basis van het aantal inwoners per 31-12-2025. In deze begroting wordt dit bijgesteld naar 60.060 inwoners.

Indexering

Conform de afspraken in de GR voor het bepalen van de nominale ontwikkeling wordt de indexeringssystematiek van de gemeente Tilburg gehanteerd. Bij de kadernota GGD 2027 is aangegeven dat in maart 2026 de definitieve cijfers bekend zouden worden, waarna deze in de begroting GGD 2027 verwerkt zouden worden. In de kadernota GGD 2027 was er sprake van een indexering van 2,99%. Dit is bijgesteld naar 2,68%. Dit leidt tot een stijging van € 1,23 per inwoner.

Toevoeging modernisering Wet op lijkbezorging

In de wet wordt een procedure toegevoegd dat in alle gevallen van overlijden van kinderen direct de gemeentelijke lijkschouwer ingeschakeld dient te worden. Wij hebben deze taak belegd bij de GGD. Vanaf 2027 maakt de GGD aanspraak op de middelen die hiervoor worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

Reiskostenregeling medewerkers GGD

Dit is een aanpassing als gevolg van de reiskostenvergoeding woon- en werkverkeer.

In onze huidige begroting is een bedrag opgenomen van € 2.745.611 (67103000/43301) voor de gemeentelijke bijdrage van de GGD. Bij de kaderbrief 2027 wordt de indexering meegenomen. In totaal is er daarmee in 2027 € 2.837.589 beschikbaar.

De resterende lasten à € 43.000 hebben betrekking op de nieuwe reiskostenregeling van de GGD en de Wet Lijkbezorging. Deze stijging kan niet worden betaald vanuit het huidige budget. Ook binnen taakveld 4.1 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken en programma 4 is geen structurele ruimte om deze kosten te dekken. De GGD geeft aan dat de gemeenten voor de kosten voor de modernisering van de Wet Lijkbezorging nog gecompenseerd gaan worden via het gemeentefonds. Tot op heden hebben we hier nog geen compensatie voor ontvangen.

Als het algemene Bestuur van het GGD instemt met de begroting, dan moet de gemeente Maashorst de gemeentelijke bijdrage van € 2.880.475 betalen. In dat geval wordt dit verwerkt in onze begroting. Dit zorgt dan voor een structureel nadeel van het begrotingssaldo van € 43.000.

Verandering in de baten en lasten					
Omschrijving	Jaar 2026	Jaar 2027	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030
Stijging gemeentelijke bijdrage GGD	€ 0	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)
Totaal effect van het voorstel	€ 0	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)	€ 43.000 (N)

Duurzame ontwikkeling

SDG 3 – Goede Gezondheid en Welzijn is direct een relevante SDG voor de taken van de GGD omdat de kern van de GGD werkzaamheden draait om het bevorderen, beschermen en bewaken van de volksgezondheid.

SDG – 10 Ongelijkheid verminderen is sterk verbonden met de taken van de GGD, omdat gezondheid niet eerlijk verdeeld is en het verkleinen van de gezondheidsverschillen een belangrijke opdracht van de GGD is.

Participatie

Intern heeft er afstemming plaatsgevonden met de financieel en juridisch adviseur.

Extern heeft afstemming plaatsgevonden met de regiogemeenten.

Communicatie

Het Algemeen Bestuur van de GGD stelt de jaarstukken 2025 en de begroting 2027 in zijn vergadering van 8 juli 2026 vast. Hieraan voorafgaand kan de raad een eventuele zienswijze kenbaar maken op de (ontwerp)begroting 2027, zodat deze bij de definitieve vaststelling van de begroting 2027 kan worden meegenomen.

Vervolg

Na besluitvorming door de raad wordt een brief verzonden aan de GGD HvB met de zienswijze. De zienswijzen zullen worden uitgereikt aan de deelnemers van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling. Het Algemeen Bestuur neemt op 8 juli 2026 een besluit over de begroting 2027.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Ontwerpbegroting 2027
2. Brief aan de GGD met zienswijze begroting 2027

Bijlagen ter informatie

1. Jaarstukken 2025
2. Cijfers 2025
3. Aanbiedingsbrief jaarstukken 2025 en (ontwerp)begroting 2027

Maashorst, 19 mei 2026

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,
de secretaris, de burgemeester,

J.A.G.M. van Aaken

J.A. van der Pas